

Nationale Nachtvliedernacht 2011

Tekst: In de nacht van 2 op 3 september (en de nacht daarop) is op een paar honderd locaties in Nederland onderzoek gedaan naar nachtvlieders. Met licht en smeer werden vlieders gelokt. In tegenstelling tot voorgaande jaren is niet de huismoeder de meest waargenomen vliedder, maar de zwarte-c-uil.

Willem Ellis
Werkgroep
Vliedderfaunistiek
& Mathilde
Groenendijk
De Vliedderstichting

Het was een heerlijke avond voor nachtvlieders, met niet teveel wind en tot ver in de nacht een hoge temperatuur. Op veel plaatsen kwam het kwik de hele nacht niet onder de vijftien graden. Op bijna alle locaties werd een lichtinstallatie opgezet. Een felle lamp die voor een laken wordt gehangen zorgt voor een desoriëntatie bij nachtvlieders. Ze komen op het licht af en landen op het laken, waarna ze goed te bekijken en op naam te brengen zijn. Daarnaast werd ook op veel plekken gestroopt. Een zoete stof, waaraan ook alcohol is toegevoegd, werd op bomen gesmeerd. Vlieders komen er op af en zuigen met hun lange roltong van de zoetheid.

Harry Lindkens

Nachtvliedernacht bij ringstation Overdinkel.

Nachtvliedernacht 2011: de feiten

Aantal deelnemers: ruim 2000
Aantal vanglocaties: 374
Totaal aantal waargenomen exemplaren macrovlieders: 10.264
Totaal aantal waargenomen exemplaren microvlieders: 1962
Aantal uurhokken (5x5 km) waaruit waarnemingen van macro's zijn binnengekomen: 238
Aantal uurhokken (5x5 km) waaruit waarnemingen van micro's zijn binnengekomen: 120
Aantal soorten macronachtvlieders: 268
Aantal soorten micronachtvlieders: 167

Via een link op www.nachtvliedernacht.nl kunt u een complete Excelbestand met de complete lijst van waarnemingen vinden. Alle waarnemingen zullen worden opgenomen in Noctua, het gezamenlijke nachtvliedderbestand van De Vliedderstichting en de Werkgroep Vliedderfaunistiek.

Top Tien: nieuwe nummer 1

Het leek erop dat de huismoeder (*Noctua pronuba*) ook dit jaar weer op nummer 1 zou staan. Maar met een kleine voorsprong staat in 2011 de zwarte-c-uil (*Xestia c-nigrum*) op de eerste plaats. Heel opvallend is dat van de huismoeder en de zwarte-c-uil meer dan 1300 exemplaren zijn waargenomen, en dat van nummer drie in de lijst, de bruine snuituil (*Hypena proboscidalis*), 'slechts' zo'n 500 vlieders gezien zijn. Bij de micro's viel de buxusmot op, die net buiten de Top Tien bleef. Deze soort is pas sinds 2007 in Nederland aanwezig.

De 10 soorten micro's waarvan de meeste exemplaren gezien zijn			
Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	aantal exemplaren	aantal waarnemingen
<i>Cameraria ohridella</i>	paardenkastanjemineermot	15016	7
<i>Acentria ephemerella</i>	duikermot	352	14
<i>Cataclysta lemnata</i>	kroosvliedertje	250	79
<i>Elophila nymphaeata</i>	waterleliemot	115	46
<i>Argyroploce lacunana</i>	brandnetelbladroller	63	34
<i>Carcina quercana</i>	vuurmot	62	32
<i>Agriphila tristella</i>	variabele grasmot	54	33
<i>Parapoinx stratiotata</i>	krabbenscheermot	53	32
<i>Pandemis heparana</i>	leverkleurige bladroller	52	30
<i>Phyllocnistis unipunctella</i>	eenstipslakkenspoormot	50	1

Het gebied waaruit we de meeste waarnemingen hebben binnen gekregen is het Amsterdamsche Veld/ Bargerveen in het zuidoosten van Drenthe. Daar werden maar liefst 112 soorten waargenomen! Ook de bruine snuituil (*Hypena proboscidalis*), die met 507 exemplaren op de derde plaats staat, werd daar veel aangetroffen.

Zeldzaamheden

Naast algemene soorten zijn ook zeldzamere soorten aangetroffen. Zo werden op een aantal plekken de donkergroene korstmosuil (*Cryphia algae*) gezien. In de Lutte zaten zestig eiken-orvlinders (*Cymatophorina diluta*) op het laken en in de Meinweg werden de zeldzame grijze herfstuil (*Paradiarsia glareosa*) en de zeer zeldzame kastanjebruine uil (*Xestia castanea*) gevonden.

Hans Jonkman

De bruine snuituil werd veel waargenomen in het zuidoosten van Drenthe.

Marian Schut

De zeldzame grijze herfstuil werd gezien in de Meinweg.

Tijdens de Nationale Nachtvliedernacht van 2011 zijn er maar weinig vlinders op stroop afgekomen. Op de meeste smeerplekken zaten geen of nauwelijks vlinders. Wel werden op de stroop een aantal zeer zeldzame soorten gezien als zwart weeskind (*Mormo maura*) en karmozijnrood weeskind (*Catocala sponsa*). Bij Oud-Valkenburg werden maar liefst vier exemplaren van het zwart weeskind op stroop en vier exemplaren op licht aangetroffen.

Bedankt!

De Nationale Nachtvliedernacht 2011 heeft ook weer een heel aantal nieuwe 'stippen' in de verspreidingskaartjes voor Vlindernet en Microlepidoptera.nl opgeleverd. Voor de macro's zijn dat er 502 en voor de micro's 273. Alle waarnemers willen we daarvoor hartelijk danken!

Ook veel dank voor de diverse enthousiaste verslagen die deelnemers aan de Nationale Nachtvliedernacht 2011 naar ons hebben opgestuurd. Wilt u meegenieten? Kijk dan op www.nachtvliedernacht.nl.

De 10 soorten macro's waarvan de meeste exemplaren gezien zijn			
Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	aantal exemplaren	aantal waarnemingen
<i>Xestia c-nigrum</i>	zwarte-c-uil	1597	153
<i>Noctua pronuba</i>	huismoeder	1537	176
<i>Hypena proboscidalis</i>	bruine snuituil	535	148
<i>Xestia xanthographa</i>	vierkantvlekuil	491	103
<i>Autographa gamma</i>	gamma-uil	414	174
<i>Amphipyra pyramidea</i>	piramidevlinder	341	91
<i>Campaea margaritata</i>	appeltak	318	122
<i>Noctua comes</i>	volgeling	294	106
<i>Opisthoptis luteolata</i>	hagedoornvlinder	290	117
<i>Thaumetopoea processionea</i>	eikenprocessierups	198	40